ΚΡΕΜΑΣΤΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ

ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΚΡΕΜΑΣΤΙΩΤΩΝ ΛΑΚΩΝΙΑΣ «Ο ΠΑΤΡΙΩΤΗΣ»

ΑΘΗΝΑ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1981 — ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 3

ΑΠΟΨΕΙΣ ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ

Ἡ ἐφημερίδα μας μέ τόν ἐρχομό τοῦ καινούριου χρόνου 1981 εὔχεται σ' ὅλους τούς ἀναγνώστες της χρόνια πολλά.

Ἀκόμα τό Δ.Σ. τοῦ Συλλόγου μας ἀπευθύνει πατριωτικούς χαιρετισμούς σ' ὅλους τούς Κρεμαστιώτες τῆς Ἑλλάδας ἤ τοῦ Ἐξωτερικοῦ καί εὔχεται ὑγεία, χαρά, προκοπή καί εὐτυχία οἰκογενειακή.

Ἐλπίζουμε ὅτι με τή νέα χρονιά οἱ ἀρμόδιοι κρατικοί φορεῖς θά δοῦν τά προβλήματα τοῦ χωριοῦ μας μέ πνεῦμα δικαιοσύνης καί θά βοηθήσουν οὐσιαστικά τή Κρεμαστή.

Ὅμορφα πράγματα, οἱ Κρεμαστιῶτες ἔκαναν τό καθῆκον τους μέ τό παραπάνω, σειρά τῆς πολιτείας τώρα.

Η ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

1981: ΧΡΕΟΣ ΤΩΝ ΑΡΜΟΔΙΩΝ Η ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΛΥΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΚΡΕΜΑΣΤΗΣ

Μιά ἀκόμη φορά τονίζουμε, πώς τό πιό οὐσιαστικό πρόβλημα τῆς Κρεμαστῆς παραμένει ἡ ἀσφαλτόστρωση τοῦ δρόμου πρός Ἅγιο Δημήτρη.

Τό πόσο ἐπιτακτικοί εἶναι οἱ λόγοι, τό γνωρίζουν ὅλοι οἱ Κρεμαστιῶτες καί πρέπει νά τό κατανοήση κάθε ἁρμόδιος φορέας.

Κανείς δέν μπορεῖ νά ἀφαιρέσει ἀπό τή Κρεμαστή καί ὅλα τά χωριά τοῦ Ζάρακα, τό δικαίωμα τοῦ νά ἐπιβιώσουν.

Ὑπάρχει μιά Ἱστορική Παράδοση, μιά ἱστορική ἀναγκαιότητα νά μήν καταργοῦμε κανένα τόπο. Ἐπί τέλους πρέπει νά γίνει κατανοητό, πώς τά κριτήρια, γιά νά ζήσει ἕνας τόπος, δέν εἶναι μόνο ἡ παραγωγικότητα τοῦ ἐδάφους. Ἡ λογική αὐτή θά περιόριζε τόν ἑλληνικό πληθυσμό σέ πολύ μικρό χῶρο, δεδομένου ὅτι τά 60% τοῦ τόπου μας εἶναι ὀρεινές περιοχές.

Ἤδη ὅμως καί τό ἐπιχείρημα τῆς μή παραγωγικότητας δέν εὐσταθεῖ. Οἱ Κρεμαστιῶτες πού μετακινήθηκαν στά χωριά τοῦ κάμπου γιά καλλιέργειες χωραφιῶν, δηλώνουν μέ λύπη καί ἀνησυχία πώς καί ἐκεῖ δέν εἶναι τόσο ρόδινα τά πράγματα. Τό κόστος παραγωγῆς εἶναι τόσο ὑψηλό πού τά ὀφέλη εἶναι πενιχρά. Δέν εἴμεθα ἁρμόδιοι γιά ὑποδείξεις, στό ποῦ ὀφείλεται ἡ ἐξέλιξη αὐτή. Γνωρίζουμε ὅμως πώς οἱ λίγοι κτηνοτρόφοι πού ἀπέμειναν, ἀλλά καί οἱ ἄλλοι κάτοικοι τῆς Κρεμαστῆς μποροῦν νά πετύχουν τά ἴδια καί ἴσως καλλίτερα οἰκονομικά ἀποτελέσματα μένοντας στόν τόπο τους.

Κάνουμε τήν ἁπλή σκέψη: Ὅταν ἕνας Κρεμαστιώτης, πού ἔχει τό σπίτι του στή Κρεμαστή, ὑποχρεωθεῖ νά μετεγκατασταθῆ στά χωριά τοῦ κάμπου θά ὑποχρεωθῆ παράλληλα νά ἀποκτήση καινούργιο σπίτι, νέο νοικοκυριό πολυδάπανο, ἐνῶ ἐγκαταλείπει ἕτοιμο σπίτι, πιό ὄμορφο, γιά νά μπῆ στήν πρόχειρη κονσερβοποίηση τοῦ κακόγουστου μπετονένιου σπιτιοῦ.

Γίνεται ἔτσι μιά ἄσκοπη οἰκονομική δαπάνη, καί φτιάχνεται μιά ἀντιαισθητική κωμόπολη.

Ἄς μείνουν λοιπόν αὐτοί οἱ ἄνθρωποι στόν τόπο τους, καί ἄς γίνουν οἰκοδόμοι, μαραγκοί, ἠλεκτρολόγοι καί τόσα ἄλλα ἐπαγγέλματα χρήσιμα σ' ὅλη τήν πε-

Ἐπιτροπή τοῦ συλλόγου «Πατριώτης» μετέβη στή Σπάρτη νά ζητήση ἐνημέρωση ἀπό τό Νομάρχης, δυστυχῶς δέν μπόρεσε νά συναντηθῆ.

Ἔχουμε πάντως ἀποθέματα ὑπομονῆς μέχρι νά ἀνακοινωθῆ τό νέο πρόγραμμα τοῦ Νομοῦ Λακωνίας.

ΑΠΟΓΡΑΦΗ '81

Τό Μάρτιο τοῦ φετεινοῦ χρόνου θά γίνη ἀπογραφή τοῦ ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ.

Δυστυχῶς γιά τή Κρεμαστή ὁ μήνας αὐτός εἶναι ἀπ' ἐκείνους πού ἐκεῖ βρίσκονται πολύ λίγοι κάτοικοι λόγω τῆς ἀναγκαστικῆς μετακίνησης τῶν κτηνοτρόφων, ἀλλά καί τῶν ἄλλων ἐργασιῶν στό κάμπο.

Ἐπειδή ὅμως, εἶναι μεγάλης σημασίας τό πόσοι θά βρεθοῦν τότε στό χωριό, καλοῦμε τούς Κρεμαστιῶτες πού θά βρίσκονται στά γύρω χωριά, τήν ἡμέρα τῆς ἀπογραφῆς, νά μεταβοῦν ὅλοι στή Κρεμαστή.

Ὅλοι πιστεύουμε πώς θέλουν

Η ΜΟΜΑ ΣΤΟ ΔΡΟΜΟ ΚΡΕΜΑΣΤΗΣ—ΜΑΡΙΟΥ

Ἡ Ὁλοκλήρωση τοῦ ἔργου τοῦ δρόμου πρός τό Μαρί, ἦταν καί παραμένει, βασική ἐπιδίωξη τοῦ συλλόγου Κρεμαστιωτῶν «ὁ

πού ἀναλαμβάνει εἴμαστε αἰσιόδοξοι πώς ἡ Κρεμαστή θά βγῆ κερδισμένη ἀπό τήν παρουσία τῆς ΜΟΜΑ στή περιοχή. Ζητοῦμε ἀπ' ὅλους τούς πατριῶτες,

ραμε στό ταμεῖο τῆς Σ.Υ.Κ.Ε.Α ποσό 150.000 δρχ. Ὅσοι θέλουν ἤ ὑποσχέθηκαν νά βοηθήσουν τό ἔργο οἰκονομικά, πρέπει τό ταχύτερο νά στείλουν χρήματα,

Με τὴν πεποίθηση ὅτι τὸ ἔργο αὐτό ἔχει νά προσφέρει πολλά ὀφέλη στό χωριό, ἀναζητήσαμε τόν τρόπο πού θά συντομευθῆ τό ἔργο. Καρπός τῶν προσπαθειῶν τοῦ συλλόγου, εἶναι ἡ ἀπόφαση τῆς Σ.Υ.Κ.Ε.Α. νά ἀναληφθῆ τό ἔργο ἀπό τήν 5η ΜΟΜΑ.

Εἶναι γνωστή σ' ὅλους μας ἡ συνέπεια καί ἡ ὑπευθυνότητα πού δείχνει ἡ ΜΟΜΑ. Στά ἔργα σουν σ' αὐτή τή φάση οἰκονομικά τό ἔργο τοῦ δρόμου πρός τό Μαρί. Πρός τό παρόν προσφένει περισσότερο, καί τώς ἄν ὑπάρχουν χρήματα ἐκτελέση καί ἄλλα ἔργα στό χωριό μας.

Οἱ πατριῶτες τῆς Αὐστραλίας

Καταλαβαίνετε ἀγαπητοί ἀρχ... διοι πῶς ἡ ἀδυναμία ἐπικοινωνίας τῶν Ζαρακιτῶν μέ τούς ἄλλους δρόμους, λόγω τοῦ χωματόδρομου εἶναι ὁ λόγος τῆς φυγῆς τους, καί ἡ φυγή καί ἄλλων κατοίκων τῆς Ἑλλάδας ὥστε νά ἀνατρέπεται διαρκῶς ἡ ἰσορροπία τοῦ ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ.

Ὅλοι μας, ἄν μᾶς ξεχᾶστε, θ' ἀντιδράσουμε μέ ὅποιο τρόπο μποροῦμε. Δέν θά δεχτοῦμε δικαιολογίες, βλέπουμε τό πρόβλημά μας ὡς ἐπεῖγον. Μέχρι σήμερα παρά τίς προσπάθειές μας δέν μάθαμε τί ἀπέγινε μέ τήν Κρεμαστή στό πρόγραμμα τοῦ '81. Οἱ βουλευτές μας ἦταν πολύ αἰσιόδοξοι, εὐχόμεθα νά δικαιωθοῦν.

Οἱ Κρεμαστιῶτες τῆς Αὐστραλίας, πρωτοπόροι στήν προσπάθεια γιά τήν ὁλοκλήρωση τοῦ δρόμου, ἔστειλαν καί ἄλλα χρήματα στό Νομαρχικό Ταμεῖο.

βοήθεια.

Καλοῦμε τόν πρόεδρο τοῦ κ. Παν. Νεοφώτη νά σπεύση νά ἐνημερώση ὅλους τούς Κρεμαστιῶτες μέ κάθε τρόπο νά βρεθοῦν στό χωριό.

Πῶς στίς ἐκλογές παραβρίσκονται 500 ἄτομα; Καί ὅσοι δέν βρεθοῦν στά γύρω χωριά καί εἶναι προσωρινά στήν Ἀθήνα νά δηλώσουν στή Στατιστική Ὑπηρεσία ὅτι εἶναι κάτοικοι Κρεμαστῆς.

Ὅλοι λοιπόν τό Μάρτη στή Κρεμαστή, γιά νά δείξουμε τήν πραγματική δύναμή μας.

SEARCHING YOUR ROOTS

A problem of many of our people in America and Australia is that their children don't speak Greek and so they don't have a good knowledge about their homeland. Our newspaper gives them a small vies about Greece and Kremasti and with this small article we begin to have a closer connection with them. We think that it would be an extraodinary experienc for them if they would visit Kremasti which is a village very close to real nature, the nature of high mountains and forests and besides is their homeland. They can come with their parents or alone because they can stay in many relatives and friends who will have the pleasure to give them hospitality, the traditional Greek hospitality. We writh this because we have heard that they avoid to visit Kremasti, because they think that they will have problem in finding a house to stay. The experiences that they will have here will be unique and they will enrich their personality with new knowledge about places, people and characters that have a great connection with the homeland of their parents. It would be like searching their own roots, the roots that brought them to the life of today. We would be very happy if they will send us a letter with their opinion and more happy if they will visit us in summer.

Τό ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ

Κυκλοφόρησε τό ἡμερολόγιο τοῦ Συλλόγου μας γιά τό 1981. Ἀποτελεῖται ἀπό ἕξι πολύχρωμες μεγάλες φωτογραφίες μέ κρεμαστιώτικα θέματα. Τό ἡμερολόγιο πού σάν σκοπό ἔχει νά μᾶς θυμίζει ὅτι πιό ὄμορφο ἔχουμε, τήν Κρεμαστή, δέν θά πρέπει νά λείψει ἀπό κανένα κρεμαστιώτικο σπίτι στήν Ἑλλάδα ἤ στό Ἐξωτερικό.

Ἡ τιμή του ὁρίστηκε 200 δρχ. γιά τό ἐσωτερικό καί ἀντίστοιχα γιά τό ἐξωτερικό.

Σέ κρεμαστιώτικο τόνο

ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑ ΣΤΗΝ ΚΡΕΜΑΣΤΗ

Ἡ πρωτοχρονιά στό χωριό ἦταν πάντοτε μιά ξεχωριστή μέρα. Μικρός θυμᾶμαι πού ἄκουγα τούς μεγάλους νά λένε ὅτι ὅταν μπαίνει ὁ καινούργιος χρόνος μεγαλώνουμε κατά ἕνα χρόνο.

—Ἀφοῦ μεγαλώνουμε ἕνα χρόνο θά πρέπει καί νά ψηλώσουμε ἀνάλογα σκέφτηκα.

Μιά χρονιά λοιπόν θέλησα νά διαπιστώσω αὐτή τή μεταβολή τοῦ ὕψους.

Τή παραμονή τό βράδυ στήθηκα στήν πόρτα τῆς Γωνιᾶς καί σημάδεψα τό ὕψος μου.

Ὅλη τή νύχτα δέν κοιμήθηκα περιμένοντας νά ξημερώσει γιά νά δῶ πόσο ψήλωσα.

Μέ μεγάλη μου ὅμως λύπη διαπίστωσα τό πρωΐ ὅτι ἀντί νά ψηλώσω... εἶχα κοντύνει.

—Ἄν ἀντί νά ψηλώνω, κοντένω, ἐγώ θά ἐξαφανιστῶ μιά μέρα ἀπό τή γῆ, σκέφτηκα.

Στενοχωρημένος δέχτηκα τό ἀσήμωμα τῶν γονειῶν μου καί πήγαμε στήν ἐκκλησία. Ἐκεῖ ἀπόφυγα νά βγῶ ἀπό τό Ἱερό μή μέ δοῦν πού ... κόντυνα.

Ἡ μάννα μου τό παρατήρησε καί τό μεσημέρι στό σπίτι μέ ρώτησε σχετικά.

Τότε τῆς ἐξομολογήθηκα τό πρόβλημά μου. Μού ἐξήγησε ἡ γυναίκα ὅτι δέν ψηλώνει κανείς ἀπότομα μέσα σέ ἕνα βράδυ.

—Ναί βρέ μάννα, τῆς λέω, νά μή ψηλώσω τό κατάλαβα, ἀλλά νά κοντύνω πῶς τό ἐξηγεῖς;

Τό μυστήριο λύθηκε ἀργότερα ὅταν θυμήθηκα ὅτι τήν πρώτη μέτρηση τήν ἔκανα μέ τίς ἀρβύλες καί τή δεύτερη ξυπόλυτος.

Καί μιάς καί πιάσαμε τίς παιδικές ἱστορίες θά σᾶς διηγηθῶ ἕνα περιστατικό πού συνέβη μιά παραμονή τῆς πρωτοχρονιᾶς.

Δυό Κρεμαστιωτάκια πῆγαν σέ μιά γειτόνισσα πεθαμένη πιά, ἄς τήν ποῦμε θειά-Λένη, νά ποῦν τήν Ἀρχιμηνιά.

—Νά νά ποῦμε θειά-Λένη; τῆς εἶπαν

Ἡ δόλια μή ἔχοντας νά τούς φιλέψει τίποτε τούς ἀποκρίθηκε.

—Πηγαίνετε καλά μου παιδιά τάπαν τόσοι ἀπό τό πρωΐ.

Οἱ πιτσιρικάδες ὅμως δέν καταλάβαιναν ἀπό τέτοια γιατί καί τίς προηγούμενες χρονιές τά ἴδια τούς ἔλεγε.

—Ἐμεῖς θειά-Λένη θά στά ποῦμε γιά τό καλό τοῦ χρόνου καί μή μᾶς δίνεις τίποτα.

Τί νά κάνει ἡ φτωχή. Τά ἄφησε νά περάσουν στό εἰκονοστάσι, στάθηκε δίπλα τους καί σταυροκοπήθηκε.

Τότε οἱ πιτσιρικάδες ἄρχισαν

Ἀρχιμηνιά κι' Ἀρχιχρονιά
τό λάδι πῆγε εἰκοσιενιά
καί τό ψωμί δεκάξι
καί ἡ θειά Λένη θά τά τινάξη

Πῶς ξέφυγαν οἱ αὐτοσχέδιοι στιχουργοί ἀπό τήν ὀργή τῆς θειάς-Λένης εἶναι μιά ἄλλη ἱστορία. Ἄν βέβαια ἤξερε ἡ μακαρίτισσα πού θά ἔφθανε ἡ τιμή τοῦ λαδιοῦ καί τοῦ ψωμιοῦ σήμερα δέ θά θεωροῦσε καθόλου κοροϊδευτικό τό τετράστιχο. Γιατί καθώς βλέπουμε ὁ τιμάριθμος ἀπό νάνος τά χρόνια ἐκεῖνα ἔγινε σήμερα πιό ψηλός κι' ἀπό τή Λεύκα τοῦ Μανίκη. Αὐτά καί χρόνια πολλά.

ΚΡΕΜΑΣΤΙΩΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Οἱ Ἐκδρομές στήν Κρεμαστή

Πρίν μερικά χρόνια καθιερώθηκε, ἡ ὁμαδική μετάβαση πατριωτῶν μας, ἀπό τήν Ἀθήνα στό χωριό μέ ποῦλμαν.

Οἱ ἐκδρομές αὐτές ἦταν στό σύνολό τους ἐπιτυχεῖς.

Σήμερα μέ τίς ἀκρίβειες στά καύσιμα, ἔγιναν καί συμφέρουσες γιά ὅλους.

Μέ κάθε τρόπο οἱ ἐκδηλώσεις αὐτές πρέπει νά συνεχιστοῦν μιᾶς καί προκύπτουν πολλά ὀφέλη.

Παρατηροῦνται ὅμως μερικές δυσκολίες. Ἀρχικά μεγάλη δυσκολία παρατηρήθηκε στήν ὥρα προσέλευσης, τό πρόβλημα αὐτό ξεπεράστηκε ὅπως καί ἀρκετά ἄλλα προβλήματα.

Ἕνα ὅμως οὐσιαστικό πρόβλημα πού πρέπει νά κατανοηθεῖ ἀπ' ὅλους εἶναι τό ζήτημα τῶν ἀποσκευῶν. Εἶναι ἀδύνατο ἕνα ἐκδρομικό ποῦλμαν νά μεταφέρει πολλά πράγματα, γι' αὐτό ὁ καθένας θά μεταφέρει τά τελείως ἀναγκαῖα πράγματα μέ τό ποῦλμαν φροντίζοντας νά βρεῖ ἄλλους τρόπους νά μεταφέρει βαρύτερες ἀποσκευές.

Οἱ δρόμοι στό χωριό

Γίνεται μιά προσπάθεια, νά φτειαχτοῦν οἱ δρόμοι μέσα στό χωριό. Σήμερα ἡ ἀνάγκη νά φτάνει μέχρι τό σπίτι αὐτοκίνητο, εἶναι γιά ὅλους ἐπιτακτική.

Δυστυχῶς ὅμως μερικοί στό χωριό παρεμποδίζουν τήν προσπάθεια αὐτή, προκειμένου νά μήν θιγεῖ, κάποιος τοῖχος ἤ κάποια μάντρα. Ὅλοι κάνουν θυσίες γιά τό χωριό, καί μάλιστα πολλοί πού ζοῦν στό ἐξωτερικό γι' αὐτό αὐτοί πού μένουν στό χωριό θά πρέπει νά δείξουν κατανόηση, νά κάνουν παραχωρήσεις, ὥστε νά μπορέσουμε νά δοῦμε δρόμους κοντά σ' ὅλα τά σπίτια τοῦ χωριοῦ μας.

Τό σχολεῖο

Ἕνα πρώτης σημασίας ζήτημα τοῦ χωριοῦ εἶναι ἡ διατήρηση τοῦ σχολείου. Δυστυχῶς πολλές ἄσκημες συνθῆκες κατήντησαν τό πολυπληθέστερο σχολεῖο τῆς περιοχῆς, τό πιό προβληματικό. Μποροῦν ἀρκετοί πατριῶτες πού φεύγουν τούς χειμωνιάτικους μῆνες, νά γράφουν στήν ἀρχή τῆς σχολικῆς χρονιᾶς, τά παιδιά στό σχολεῖο μας. Ἐπίσης ἀρκετοί μποροῦν νά βροῦν τρόπο νά τ' ἀφίσουν καί τό χειμῶνα. Ἐπειδή πιστεύουμε πώς ὅλοι οἱ Κρεμαστιῶτες ἐνδιαφέρονται γιά τό χωριό τους, καί εἶναι πρόθυμοι νά τό βοηθήσουν. Μιά λοιπόν μεγάλη βοήθεια θά ἦταν καί αὐτή, τό νά μένουν τό χειμῶνα τά παιδιά στό σχολεῖο νά εἶναι σίγουροι πώς καί καλλίτερα γράμματα θά μάθουν, καί πιό καλά παιδιά θά γίνουν, ἀφοῦ θά μείνουν ἀνεπηρέαστα ἀπό συνήθειες ἄγνωστες στό Κρεματιώτικο περιβάλλον.

Η ΣΤΗΛΗ ΤΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

ΤΡΙΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Ἀγαπητοί συγχωριανοί

Πῆρα τό 1ον φῦλλο τῶν Κ.Ν. καί σᾶς ἐκφράζω τίς πιό ἐγκάρδιες εὐχαριστίες μου, γιά τήν ἀπό πάσης πλευρᾶς καταφροντισμένη καί ἐπιμελημένη ἔκδοσι τους. Διά αὐτό καί σᾶς εὔχομαι πανμεγίστη πνευματική κυκλοφορία. Διαβάζοντας τό περιεχόμενο ἀθελά μου γύρισα στά ἄδολα κι' ἀπονήρευτα παιδικά μου χρόνια, πού μαζί μέ τ' ἄλλα παιδιά τῆς γειτονιᾶς μου ἀλωνίζαμε τίς ρεματιές καί τά φαράγγια τοῦ χωριοῦ μας καί τώρα κλίνοντας τά μάτια μου, καί ἀναπολῶντας τά περασμένα, ὁραματίζουμαι τήν τότε ἀνθρώπινη ζωντάνια τοῦ χωριοῦ μας, τίς φωνές τά τραγούδια τά γέλοια τίς χαρές. Ἀκόμα τά ποδοβολητά τῶν ζώων, τά βελάσματα τῶν γιδιῶν τῶν προβάτων καί τῶν ἀρνιῶν, τά τροκάνια τους τή φλογέρα τοῦ τσοπάνη καί τόσα ἄλλα τά ὁποῖα μαζύ δημιουργοῦσαν ἕνα εὐχάριστο ἀπόηχο καί μιά χαρούμενη ἀτμόσφαιρα καί ἔνοιωθες μέσα σου μιά ἐνδόμυχη χαρά, μιά ἀγαλίαση, πού αὐθόρμητα ἐκδηλώνοταν μέ ἕνα μειδίαμα στά χείλη ὅλων μας.

Καί τώρα σιωπή, βουβαμάρα σάν νά μήν κατοικοῦν ἄνθρωποι τ' ἀφάνισε ἡ ξενητιά, τοῦ πῆρε τά γειᾶτα, τόν ἀνθό, τό ρήμωσε σάν τἄχε βάσκανου μοῖρα τοῦ ἔκλεψε τήν ὀμορφιά τίς δροσιές του, τά κρύα του νερά τίς ὄμορφες κοπέλλες, καί τά παληκάρια του κι' ἔβαλε πεῖσμα νά ἐκδικηθῆ ἀλλά ὅμως δέν ἠμπόρεσε. Ἡ προστάτις τοῦ χωριοῦ μας ἡ Παναγία ἤ ἴσως κάποια ἄγνωστη δύναμη ἐπεφοίτησε σέ μερικούς ἀνθρώπους, νά πάρουν τήν πρωτοβουλία, νά ἁρπάξουν τήν τύχη τοῦ χωριοῦ στά χέρια, καί μέ αἰσιοδοξία, μέ αἴσθημα πού εἶναι ἡ πηγή πού ἀντλοῦν θάρρος καί δυνάμεις καί προσδοκίες ἀπ' τό σοφρᾶ καί κάτω ἀπ' τό φῶς τοῦ λυχναριοῦ καί τῆς λάμπας. Ἀπολαυή τους γιά τόν ἀγῶνα καί τῆς σημερινῆς μέρας, τά λάχανα, τό τυρί καί τό καρβέλι, κομένο σέ φλέτζες, μέ τή σιγουριά τῆς δίκαιης μοιρασιᾶς ἀπ' τό χέρι τῆς μάνας.

Στό σπίτι, στή μέση τοῦ χωριοῦ, ἐκεῖ στή γωνιά κοντά στή παρεστιά, ὁ γιός κι' ἡ θυγατέρα πού ἀπόμειναν ἐδῶ, τ' ἀγγόνια καί δυό-τρεῖς συγχωριανοί στέκονται κοντά στή γερόντισα, πού ληθαργεῖ ξέπνοα.

Μέσ' ἀπ' τά φλόκια τῆς βελέτζας, πού τή σκεπάζει, ἀνασυρμένη ἡ μορφή της, προβάλλει λιτή, ἀσκητική. Τό φῶς τοῦ λυχναριοῦ, πού σιγοκαίει, τῆς δίνει ἕνα θάμπος, ἄϋλο, ὑπέρκοσμο. Τά χαρακτηριστικά της ξέθωρα καί χαραγμένα, ἀπ' τό μόχθο, τά λιοβόρια καί τά ὀγδόντα χρόνια τοῦ ἀγῶνα της στή γῆ. Καί τώρα μέ μιά ἐγκαρτέρηση μοναδική, πού μόνο ἕνα τόσο τυραγνισμένο κορμί μπορεῖ νά χαρίσει στόν ἀφέντη του, περιμένει τό μεγάλο ταξίδι, πού θά τῆς προσφέρει τή λύτρωση, ἀπ' τά πάθια καί τούς καημούς τούτης τῆς γῆς.

Μπρός της στό σύθαμπο βλέπει, σάν τ' ὄνειρο τοῦ Ἰακώβ, μιά σκάλα νά ξεπροβέλνει ἀπ' τή γῆ μέχρι τόν οὐρανό, τή σκάλα τῆς δικῆς της ζωῆς. Στή μνήμη της ξαναϋφαίνονται, ὅσα πέρασε, αἰστάνθηκε καί στοχάστηκε, ἀπό τότε, πού κορίτσι διάβαινε στίς στράτες, στό χωριό, μέχρι τοῦτα 'δῶ τά στερνά της. Θυμᾶται ἀπό πόσο μικρή, τοῦτο 'δῶ τό κορμί της, ἀμάθητο ἀκόμα, δέθηκε μέ τή γῆ καί τή πέτρα αὐτοῦ τοῦ τόπου καί ζυμώθηκε μέ τόν ἱδρο καί τό χῶμα. Κι' ὕστερα ὅμως σά μεγάλωσε, μάνα πιά, μέ τόν ἄνθρωπο πού ἡ μοῖρα κι' ὁ πατέρας της τῆς ἔταξαν νά ζήσουνε μαζί, πάσκιζε ν' ἀναστήση τά παιδιά της, δουλεύοντας σκληρά, στό καμάτι, στό βοτάνισμα, στό θέρος, ἡρωίδα τή κάθε μέρα. Ὥσπου μιά μέρα ἡ τύχη, ἡ ἀνάγκη κι' ἡ στέρηση συνεργάστηκαν στό ξενητεμό τῶν μεγαλύτερων παιδιῶν της. Καί αὐτή ξέμεινε πίσω, ἀλαφραίνοντας τήν πίκρα τοῦ χωρισμοῦ, μέ τήν ἐλπίδα γιά ἕνα γράμμα καί τή προσδοκία γιά μιά ἐπιστροφή. Τή δικαίωση στή ζωή της καί τόν ἀγῶνα

Τό παιδί τῆς πόλης

Στήν προσπάθειά μας, νά διατηρήσουμε, νά βελτιώσουμε, νά ὀμορφύνουμε τό χωριό μας, ἄς μή ξεχάσουμε καί τό παιδί τῆς πόλης. Τό παιδί μας πού γεννήθηκε καί μεγαλώνει σέ κάποια πόλη τῆς Ἑλλάδας ἤ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἔχει κι αὐτό πολλά νά προσφέρει. Ἡ παρουσία του εἶναι σημαντική γιά τή ζωή τῆς Κρεμαστῆς στό παρόν καί ἀπαραίτητη γιά τήν πρόοδο καί ἐξέλιξή της στό μέλλον, σάν ζωντανῆς Κοινότητας.

Ἀρκεῖ νά ριζώσει στήν καρδιά τοῦ παιδιοῦ ἡ ἀγάπη γιά τό χωριό, γιά τίς παραδόσεις καί τίς ἁπλές ἀνθρώπινες σχέσεις, γιά τόν φυσικό τρόπο ζωῆς. Τί μποροῦμε νά κάνουμε ἐμεῖς γι' αὐτό;

Πρῶτα πρῶτα νά διατηρήσουμε τίς ὄμορφες ἐκδηλώσεις τῆς δημοτικῆς μας παράδοσης στή ζωή μας, ὅπου κι ἄν βρισκόμαστε. Τό τραγούδι, τό χορό, τά ἔθιμα, πού συμβιβάζονται μέ τόν τρόπο ζωῆς τῆς πόλης, μιά ὄμορφη ἱστορία, κάτι ἀπό τήν αἰσθητική τοῦ χωριοῦ, τίς ἐγκάρδιες σχέσεις στό περιβάλλον μας. Ὅλα αὐτά φυσικά καί ἀβίαστα θά τά ἀφομοιώσει τό παιδί μας καί θά τά ἐντάξει καί στή δική του ζωή. Ποιός μπορεῖ νά ξεχάσει τό τραγούδι τοῦ πατέρα καί τῆς μάνας; Κι ὅταν ἔχει πάψει ὁριστικά νά ἀντηχεῖ στ' αὐτιά μας, ἀντηχεῖ στήν καρδιά μας.

Ἔπειτα ὅσο μποροῦμε ἄς φέρουμε τό παιδί στό χωριό Εἶναι μιά προσφορά ἀνεκτίμητη γιά τό ἴδιο τό παιδί. Ὁ καθαρός ἀέρας, οἱ ἀγνές τροφές, ἡ ἐλεύθερη κίνηση κάνουν τό παιδί ὑγιέστερο, ροδαλό καί χαρούμενο.

Ἔχει τόσες εὐκαιρίες νά ἐξερευνήσει σιγά σιγά τό φυσικό

ΤΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ ΤΗΣ ΘΕΙΑ ΑΝΑΣΤΑΣΑΙΝΑΣ

Χριστουγεννιάτικο διήγημα

–Ρίξε ἀκόμα μουρλόκαιρε, νά μᾶς κουκουλώσεις τά σπίτια, μουρμούριξε ἡ θειά Ἀναστάσαινα σπρώχνοντας τό μικρό παραθυρόφυλο τῆς καμαροῦλας.

Πῆρε τό λαδικό ἀπό τήν παραστιά καί ζύγωσε στό καντήλι.

–Δέν λέει νά λοιώσει Χριστέ μου.

Ἔγειρε πάνω στό καντήλι τό λαδικό καί μερικές σταγόνες λάδι, ζωντάνεψαν τήν τρεμουλλιατή φλόγα τοῦ καντηλιοῦ.

Γονάτισε σταυροκοπήθηκε ψέλλισε μερικά λόγια, καί ἀπομακρύνθηκε ἀπό τό εἰκονοστάσι.

Στάθηκε στήν ἄλλη ἄκρη τοῦ σπιτιοῦ παρατήρησε γιά λίγο τήν σφαγμένη κότα πού ἔσταζε σέ ἕνα χωμάτινο πιάτο, καί γύρισε κοντά στήν παρεστιά, μάζεψε τά χέρια τοῦ Παναγιώτη, πού ἦταν ἔξω ἀπό τά στρώματα ἔρριξε μιά κουρελοῦ στά πόδια τῶν παιδιῶν πού κοιμόντουσαν βαρειά καί ξένοιαστα.

Σκέπασε μέ στάχτη τά λίγα κάρβουνα πού κρατάγαν ἀκόμη τή φωτιά καί ἔσβισε τό λυχνάρι, ξάπλωσε ἀπό τήν ἀριστερή μεριά τῆς παρεστιᾶς καί σκεπάστηκε ἀφίνοντας τό κεφάλι ξεσκέπαστο.

Τή παγερή σιωπή σταμάταγε κάθε τόσο μιά ὑπόκωφη βουή τοῦ βορριᾶ, πού μιά βδομάδα σήμερα κυριαρχοῦσε παντοῦ. Γιά τή θειά-Ἀναστάσαινα αὐτές οἱ στιγμές, πρίν τήν πάρει ὁ ὕπνος, ἦταν οἱ στιγμές πού ἔφερνε στό μυαλό της, ὅλες τίς θύμησες ὅλα τά προβλήματά της, τίς ἀγωνίες της, καί τίς λιγοστές χαρές της.

Ὁ γυιός της ὁ Θοδωρῆς ἔστειλλε συστημένο ἀπό τήν Ἀμερική καί ἔγραφε πώς τά ὀρφανά του ὁ Ἀναστάσης ἡ Ματίνα καί ὁ Παναγιώτης νά περάσουν τίς φετεινές γιορτές χωρίς

Μερικές σπίθες πού πετάγονταν ἀπό τά λίγα σκεπασμένα κάρβουνα τίς ἔκοβαν τίς σκέψεις, ἀλλά πάλι ξαναγυρίζε ὅλο καί σέ δυσάρεστα πράγματα.

Μέ δυσκολία ἔφερε στό μυαλό της πώς αὔριο τοῦ Χριστοῦ θά εἶναι μιά μέρα διαφορετική.

Σκέφτηκε πώς θά κοινωνήση, καί τά λόγια τοῦ παπα-λευτέρη ἤρθαν στό μυαλό της.

–Κουράγιο Ἀναστάσαινα. Ἔχει ὁ Θεός.

Σέ ἕνα σταμάτημα τοῦ ἀνεμοστρόβιλου τῆς φάνηκε πώς ἄκουσε κάποιο ποδοβολητό.

Ὅμως σκέφτηκε, ποιός νά κουνηθῆ μέ τέτοιο χιονιά; ὡς καί οἱ λύκοι ἀπόψε λουφάξανε.

Μά γελάστηκε, σέ λίγο ξανάκουσε ποδοβολητό.

Τό χαμόσπιτο της ἦταν μόλις πρωτόμπαινες στό χωριό.

Ἦταν τό πρῶτο πού δεχόταν ἐπίσκεψη τίς ἀλεπούδες τοῦ Αἰ-Λιᾶ.

Πρίν ἀπό λίγα χρόνια ἀπό τά δόντια τοῦ λύκου γλύτωσε τά ζωντανά καί ἀπό τότε δέν πλαγιάζει, ἄν δέν σιγουρευτεῖ πώς ἔκλεισε τή πόρτα τοῦ κατωγιοῦ.

Τά ποδοβολητά ἔφταναν κοντά καί τά γαυγίσματα τῶν σκυλιῶν ἐπιβεβαίωναν πώς κάτι συμβαίνει.

Ἦταν ἀπάνω πού ἔνοιωθε βαρειά τά μάτια της, παραδομένα γιά ὕπνο.

Δέν εἶχαν φτάσει μεσάνυκτα ἀκόμη.

Ἴσως ὅμως νά ζύγωναν.

Ὁ θόρυβος ξαφνικά ἀκούστηκε στήν πόρτα.

Ἡ θειά-Ἀναστάσαινα ἔμεινε ἀκίνητη καί ἀφοκριαζόταν.

–Ἄνοιξε Χριστιανή.

Ἀκούστηκε μιά βαρειά φωνή.

Δέν ἀποκρύθηκε ἀναρωτιόταν

–Δῶσε νά πάρω κάτι νά φάω, γιατί πρέπει νά φύγω πρίν μέ πάρουν χαμπάρι, τά σκυλιά ὅλου τοῦ χωριοῦ, καί ξεσηκώσουν τό χωριό.

–Εἶδα πιό νωρίς πώς εἶχες φῶς καί κατέβηκα μήπως βρῶ φαΐ.

Τά μάτια του πέσαν στήν κρεμασμένη κότα καί χωρίς νά χάση χρόνο τήν ξεκρέμασε.

–Θέλω ψωμί καί λάδι, γριά καί τυρί ἄν ὑπάρχει.

–Λυπήσουμε τή φτωχή, λυπήσου τά ὀρφανά, πού οὔλο τό χρόνο δέ ματάειδαν κρέας. Εἶπε παρακαλετά ἡ θειά-Ἀναστάσαινα.

–Πάρε μπάρεσμου τό μισό νά μείνη καί γι' αὐτά.

Τά δυό παιδιά ὁ Ἀναστάσης καί ἡ Σταμάτα εἶχαν ξυπνήσει καί κοιτοῦσαν σαστισμένα.

–Πού νά σοῦ 'χω λάδι, πού νά τό βρῶ ἡ δύστυχη.

Ἡ κτηνώδικη ζωή τοῦ φυγόδικου τόν εἶχε κάνει ἀγρίμι, πού δέν λύγιζε μέ πονεμένα λόγια, δέν ἄκουγε παρακαλετά.

–Καί τά δικά μου παιδιά μπορεῖ νά εἶναι νηστικά ταχειά γριά.

–Ὁ κερατᾶς ὁ Θεοτόκης πού διάταζε νά μᾶς πιάσουν νά τά βλέπη, καί ὁ Γεώργιος πού τόν ἀφίνει ἀζάτικο νά εἶναι κυβερνήτης, ἕνας πού τάβαλλε μέ τά παλληκάρια.

–Δῶσε καί τό ψωμί νά φύγω, καί ἄσε τά λόγια γριά.

Τά μικρά κλαῖγαν ἀπό τό φόβο καί τήν πίκρα τους.

–Βουλῶστε το ρέ καί κοιμηθῆτε μή σᾶς κουβαλήσω στούς λύκους.

Τ' ἀγρίεψε, ὁ φυγόδικος, πού ἦταν ὁ φόβος καί ὁ τρόμος ὅλης τῆς περιοχῆς.

Πού τόν κυνηγοῦσαν χρόνια

ΕΔΩ ΚΡΕΜΑΣΤΗ

Ἄποψη τοῦ χωριοῦ

Στό τρίμηνο πού πέρασε στό χωριό ἐπικράτησε ἀνάλογα πολύ καλός καιρός. Ἀλλά τίς φορές πού ἔβρεξε τόριξε κυριολεκτικά μέ τό τουλοῦμι. Οἱ καλές μέρες πού ἐπικράτησαν εἶχαν σάν ἀποτέλεσμα νά παρατείνουν τή παραμονή τους στό χωριό οἱ κτηνοτρόφοι μας. Ἡ παρουσία τους στό χωριό εἶναι γιά ὅλους μας εὐχάριστη. Σήμερα οἱ τσοπάνηδες ἔχουν ξεφύγει ἀρκετά ἀπό τήν ἐκμετάλευση πού τούς γινόταν παλιά. Βλέπεις νά ἔχουν τρακτέρ καί αὐτοκίνητα. Ὅλοι οἱ πατριῶτες χαιρόμαστε γι' αὐτή τή καλυτέρευση. Σίγουρα ὅμως ἀκόμα δέν πληρώνεται ὁ κόπος τους καθώς πρέπει.

Πιστεύουμε ὅτι γιά νά ἱκανοποιηθοῦν καί οἱ ἴδιοι καί ἡ ἐθνική μας οἰκονομία θά πρέπει νά ξεκινήσουν τήν ἵδρυση ἑνός Κτηνοτροφικοῦ Συναιτερισμοῦ. Εἶναι κρίμα αὐτοί νά βασανίζονται καί ἄλλοι νά κερδίζουν.

Στήν ἀρχή ἀφοῦ κάνουν τό

ἀλλά καί καινούρια σπίτια. Εἶναι κάτι πού μᾶς γεμίζει χαρά καί ἐλπίδα.

Δάσκαλος καί τή φετεινή χρονιά θά εἶναι ὁ κ. Λευτέρης Παπαλεξάκης. Ἡ ἐφημερίδα μας, αἰσθάνεται τήν ὑποχρέωση νά τοῦ ἐκφράσει τά πιό θερμά συγχαρητήρια γιά τό ἔργο πού προσφέρει στό χωριό μας.

Τό θέμα τοῦ παππᾶ, παρά τήν ἐπίσκεψη ἐπιτροπῆς Κρεμαστιωτῶν στόν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Σπάρτης δέν τακτοποιήθηκε ἀκόμα. Ἐλπίζουμε ὅτι ὁ νέος μας Μητροπολίτης θά λύση τό πρόβλημα αὐτό σύντομα.

Αὐτή τήν ἐποχή τό χωριό μας ἔχει τή πιό μικρή κίνηση μιᾶς καί φεύγουν οἱ τσοπάνηδες καί πολλοί πατριῶτες κατεβαίνουν στό κάμπο γιά τίς ἐλιές. Μιάς ὅμως καί οἱ ἐλιές δέν ἔχουν πολύ πράγμα ἐφέτος τό χωριό μας θά ξαναβρεῖ γλήγορα τό ρυθμό του.

Στίς 28 Ὀκτωβρίου 1980

... μια ἀλλαγή ρούχα, καί σύ μάνα νά ράψῃς ἕνα φουστάνι.

Ἡ μακαρίτισσα ἡ νύφη της ἡ Μαριώ ἔχει πέντε χρόνια πεθαμένη, φέτος ξεπένθησαν, καί θά πᾶνε καί στήν ἐκκλησία τά χαράματα.

Ἡ γριά Ἀναστάσαινα βρῆκε κάποια ἱκανοποίηση, μέ τίς σκέψεις πού γύριζαν στό μυαλό της, συμμερίζονταν τή χαρά τῶν ἐγγονῶν της, γιά τίς καινούργιες τους ἀλλαξιές, γιά τό αὐριανό τους φαγητό, γιά τά γλυκά πού χρόνια δέν εἶδαν στό σπιτικό τους.

Ἦταν τόσο δύσκολα τά χρόνια πού πέρασαν πού ἡ θεία- Ἀναστάσαινα ἔγινε σωστός βράχος.

Ἀναπλήρωσε τόν ἄνδρα τοῦ σπιτιοῦ καί τή μάνα.

Μοναχή μέ τόν ἐγγονό τόν Ἀναστάση ἔσπειρε, τό σιτάρι τῆς χρονιᾶς, ἔφερε τά ξύλα της, μάζεψε τρόφιμα γιά τό χειμῶνα, καί στέλνει τόν Παναγιώτη στό σχολεῖο.

–Ἄς μάθη αὐτός γράμματα· ἔλεγε.

–Νά ἀνοίξη καί τά δικά μας μάτια.

Μερικές νυφάδες χιονιοῦ, πέρασαν τήν καμινάδα καί λειώνουν πάνω ἀπό τή στάκτη, τό μυαλό τῆς κουρασμένης θειά- Ἀναστάσαινας, ταξίδεψε σάν ἀστραπή στή μακρυνή Ἀμερική, στό γυιό της τό Θοδωρῆ, πού μοναχός στά ξένα, θά περάση μιά τέτοια βραδυά παραμονή τοῦ Χριστοῦ.

Τή σκέψη της σέ λίγο τή πλάκωσε ἕνα μαῦρο σύνεφο ἀπαισιοδοξίας. Οἱ σκληρές στιγμές πού γνώρισε τήν κάνουν νά σκέπτεται. Τά δυσάρεστα, ἀπό τά χαρούμενα, καί ἀλοίμονο ἀλυσίδα ἐρχόντουσαν οἱ σκοτεινές σκέψεις, κοντά στό Θοδωρῆ θυμήθηκε τόν ἄλλο γυιό τόν Ἀντώνη πού σκοτώθηκε στόν πόλεμο τοῦ 1897.

Ὁ ὕπνος ἀπομακρυνόταν ὅσο ἡ σκέψη βυθιζόταν σ' ἄσκημες ἀναμνήσεις.

Ξανακούστηκε τό βρόντημα στήν πόρτα, καί τά παιδιά μισάνοιξαν τά μάτια.

Ἡ θεία- Ἀναστάσαινα παραμέρισε τά σκεπάσματά της καί ζύγωσε τήν πόρτα.

Ἡ φωνή ξανακούστηκε.

–Ἄνοιξε Χριστιανή.

Τέτοια χρονιάρα νύκτα, συλλογίστηκε δέν μπορῶ νά περιφρονήσω τόν ξένο πού κτυπᾶ.

Ἴσως νᾶναι ὁ Χριστός σκέφτηκε ἡ ἁπλοϊκή γυναῖκα.

Ἡ φωνή ἦταν ἄγνωστη, ἀλλά ὅταν ξανάκουσε νά βροντάει ἡ πόρτα ἀκόμα πιό δυνατά ἀποκρίθηκε μέ φοβισμένη φωνή.

–Ποιός εἶσαι δέν περιμένω κανέναν.

–Εἶμαι περαστικός διαβάτης, ξένος.

Γύρισε ἀριστερά τό βαρύ κλειδί δυό φορές τράβηξε τό σύρτι, καί ἔσκασε τήν πόρτα, ἐνῶ τό χιόνι ἐρχόταν ὁρμητικό.

Ἀπ' ἔξω ἀντίκρυσε ἕναν πανήψυλο ἄντρα, μέ γενειάδα μέ χοντρή τράγεια μπόλκα, καί πλεκτό σκοῦφο στό κεφάλι.

Πρίν μιλήσουν, ὁ ἄγνωστος ἀκουμπώντας πρῶτα τό καρυοφύλλι στό σπίτι, σπρώχνοντας τήν πόρτα, προχώρησε πρός τό φῶς τοῦ καντηλιοῦ.

Τά πόδια τῆς θειά- Ἀναστάσαινας κόπηκαν, κατάλαβε πώς γελάστηκε, ὁ ξένος ἦταν κάποιος ἀπό τούς φυγόδικους πού τρόμαζε ὁ κόσμος στό ἄκουσμά τους.

Στό σελάχι του εἶδε ἕνα γυαλιστερό μαχαίρι.

Πῆρε τά μάτια της ἀπό πάνω του, καί γυρίζοντας ἀλλοῦ τό βλέμμα τοῦ λέει.

–Τί ζητᾶς ἀπό μένα τέτοια χρονιάρα νύκτα.

Εἶμαι μόνη μου μέ τρία ὀρφανά.

–Δέν μέ νοιάζουν ἐμένα αὐτά ἀποκρίθηκε, ξερά καί κοφτά μέ πιό δυνατή καί ἀπειλητική φωνή.

–Ἐμένα μέ κυνηγᾶνε, καί πῆρα τά βουνά, ἄφησα καί γώ γυναῖκα καί παιδιά καί εἶμαι σάν τό ζῶ στίς σπηλιές.

Ἡ θειά- Ἀναστάσαινα ὅσο τόν ἄκουγε μέ αὐτά πού εἶχε ἀκούσει κατάλαβε μέ ποιόν εἶχε νά κάνει.

–Πάρτα κι' ἄς τόβρης ἀπό τόν Θεό Χρονιάρα μέρα.

Τό χιόνι πού ἔλειωνε ἀπό πάνω του ἔκανε ὁλόκληρο ποτάμι στό πάτωμα.

Ἄνοιξε τό ταγάρι του, καί ἔχωσε βιαστικά ὅτι βρῆκε μπροστά του.

Σέ λίγο σπρώχνοντας τήν πόρρα ἀπομακρύνθηκε ἀφίνοντας πίσω ἀκίνητη τή χαροκαμένη γριά, πού δέν μπόρεσε νά ξημερώσει μέρα διαφορετική.

Ἔγειρε πάλι στά στρώματά της πού τά νοιωθε ὄγκους παγωμένα χιόνια, στά μάτια της κύλισαν δάκρυα, καί το κορμί της ἔτρεμε, ξανά μαύρη μέρα συλλογίστηκε.

Οἱ ὧρες κυλοῦσαν ὥσπου, ἀκούστηκε.

ἡ καμπάνα.

–Ἔχει ὁ Θεός, Δόξα τ' ὄνομά του, μονολόγησε καί σηκώθηκε.

Ἔκανε τό σταυρό της μάζεψε τά κάρβουνα ἔβαλε ἀφάνα φύσιξε τά κάρβουνα, καί ἔλαμψε τό σπίτι.

–Σηκωθῆτε παιδάκια μου νά πᾶμε στήν ἐκκλησία, νά κοινωνήσουμε γιατί μᾶς ξέχασε ὁ Θεός.

Χωρίς ἀντίρηση τρία ζευγάρια ἀδύνατα χεράκια πλησιάσαν τό τζάκι, νά ζεσταθοῦν, ἕτοιμα νά φορέσυν τίς ἀλλαξιές καί νά βαδίσουν στήν ἐκκλησία.

Ἔσκασε λίγο τό παραθυρόφυλο ἡ θειά- Ἀναστάσαινα καί ἀντίκρυσε φαναράκια νά βαδίζουν ἀργά μέσα στό χιονισμένο τοπίο, ὁδηγούμενα ἀπό τή φωτισμένη ἐκκλησία, στή μέση τοῦ χωριοῦ.

Δέν ἦταν ἀργητό νά ἑτοιμαστοῦν.

Ἄναψε τό φανάρι, καί μπῆκε μπροστά ὁ Ἀναστάσης, παραμερίζοντας τά χιόνια καί πίσω ἡ γιαγιά πιασμένα ἀπό τά χέρια τά δυό ἐγγόνια της.

Ζυγώνοντας στήν ἐκκλησία σμεῖξαν μ' ἄλλα ἀνθρώπινα κοπάδια.

... κάνουν σύγχρονες ἐγκαταστάσεις. Θά ἔχουν πιό εὔκολα καί τακτικό κτηνίατρο. Θά ἀγοράζουν ποσότητες τροφῶν σέ χαμηλές τιμές καί θά πωλοῦν σέ καλύτερες τιμές χωρίς μεσάζοντες. Ἀργότερα μποροῦν νά ἀποκτήσουν ἀποθήκες καί γιατί ὄχι ἄς ποῦμε ἕνα ἐργοστάσιο τυροκομίας ἤ κάτι παρόμοιο.

Τώρα εἶναι μόνος ὁ καθένας γιατί νά μή συναιτεριστοῦν. Τώρα μέ τήν εἴσοδο τῆς πατρίδας μας στήν ΕΟΚ καί τό ἐπίσημο κράτος βοηθᾶ παρόμοιες προσπάθειες. Ἄς μήν ἀκοῦν λοιπόν αὐτούς πού θά ἀντιδράσουν. Ἄς προχωρήσουν σιγάσιγά ἔστω. Γιατί ἔτσι θά καλυτερέψει καί ἡ μοίρα τῶν ἴδιων ἀλλά καί τοῦ χωριοῦ μας.

Οἱ δυνατές βροχές ἐκτός ἀπό τίς ζημιές πού ἔκαναν στούς χωματόδρομους ἔπληξαν καί τούς ἀμπελουργούς τοῦ χωριοῦ μας.

Ἔτσι μιά καί ἤμαστε στό τρύγο διαπιστώσαμε ὅτι κανένα κρασί δέν ξεπέρασε δώδεκα στό γράδο. Ἔτσι εἴχαμε μεγάλη κατανάλωση σε ζάχαρη. Τώρα μαθαίνουμε ὅτι οἱ οἰνολόγοι μετά τή ζάχαρη συνιστοῦν νά ρίξουν στά βαρέλια νερό. Μυστήριοι ἐπιστήμονες, βρέ παιδιά, αὐτοί οἱ οἰνολόγοι.

Ἄς ἐλπίσουμε ὅτι τά κρασιά θά βγοῦν καλά μιᾶς καί Κρεμαστή μέ ἄσχημα κρασιά εἶναι ἀσυμβίβαστα πράγματα.

Ἡ οἰκοδομική κίνηση στό χωριό μας παρουσιάζει ἐντόνη κίνηση. Τώρα πιά δέν ἔχουμε μόνο ἐπισκευές καί προσθῆκες

–Χρόνια-Πολλά Σταμάτα, τῆς λένε καί ἀνταπαντᾶ.

«Ἐπίσης» ἡ γριά- Ἀναστάσαινα.

Ἡ ζέστη τῆς ἐκκλησίας, ἡ ἀγωνία, ἡ μελωδικη φωνή τοῦ Παπα-λευτέρη τῆς φέρνουν βαρύ ὕπνο.

Ἴσως τώρα ἡσύχασε λίγο, μέχρι νά σκεφθῆ τί θά τάϊση τά ὀρφανά τέτοια χρονιάρα μέρα....

μερη ἐκδρομη μέ πούλμαν στό χωριό. Ἡ ἐκδήλωση στέφτηκε ἀπό πλήρη ἐπιτυχία. Τό ταξίδι ἔγινε μέσα σέ τραγούδια καί χαρές. Ἔτσι παρά τό ὅτι ἔβρεχε σχεδόν συνέχεια ὅσοι ταξίδεψαν θά θυμοῦνται με νοσταλγία τήν ὄμορφη αὐτή ἐκδήλωση.

Κλείνουμε μέ μερικά στατιστικά στοιχεῖα τοῦ χωριοῦ μας.

Ἡ φετεινή παραγωγή σέ κρασί εἶναι 30.000 κιλά. Τό 1957 ἦταν 250.000 οκάδες.

Τά ξύλα γιά τή φωτιά εἶναι 250 τόνοι ἐνῶ τό 1957 ἦταν 2.000 τόνοι.

Αὐτά γιά τήν Κρεμαστή. Χρόνια πολλά καί κάλές γιορτές.

Κοινωνικά

Γεννήσεις

Ἡ κα καί ὁ κος Κ. Παπαμιχαλόπουλος ἀπόκτησαν ἀγοράκι.

Ἡ κα καί ὁ κος Κ. Πουλάκης κοριτσάκι.

εὐχόμεθα νά ζήσουν.

Γάμοι

Ἔγινε ὁ γάμος τῆς Δας Ἄννας Πουλάκη μέ τόν Χρῆστο Μαυροδημητράκη, στό Χαϊδάρι.

7 Δεκέμβρη ἔγινε ὁ γάμος τῆς Δας Τέτας Δ. Κουλούρη μέ τόν Νώντα Πρωτόπαπα, στοῦ Γκύζη.

νά ζήσουν.

Θάνατοι

Ἀπέθανε στό χωριό ὁ μπάρμπα Παναγιώτης Τσορομῶκος, σέ ἡλικία 86 χρόνων.

Στή Γλυκόβρυση ἀπέθανε ὁ Γεώργιος Ἀρκούδης σέ ἡλικία 65 ἐτῶν.

Θερμά συλληπητήρια στούς συγγενεῖς τους.

Στρατεύσεις

Κατετάγηκαν στό στρατό:

ὁ Γιάννης Ἀρκούδης Μιχ.

ὁ Γιάννης Παρδάλης Ιωαν. ὁ Γιῶργος Τζάκας Δημ.

εὐχόμεθα καλοί στρατιῶτες

Απολύσεις

Ἀπελύθη ἀπό τό στρατό: ὁ Κώσταςγκλιάτης.

εὐχόμαστε Καλός Πολίτης.

ΜΕ ΤΟ ΦΑΚΟ ΤΩΝ «ΚΝ»

Ὁ καυγᾶς γιά τήν κουτάλα

ΚΑΖΑΜΙΑΣ 1981

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ

Ἀρχίζει ἡ ἀσφαλτόστρωση τοῦ δρόμου Κρεμαστῆς—Ἁγίου Δημητρίου. Τό κοινοτικό συμβούλιο προγραμματίζει ἀγροτικό δρόμο γιά τίς Ταράτσες. Ὁ πρόεδρος τῆς κοινότητος παρετεῖται ἐπειδή ὁ ταχυδρόμος δέν διανυκτερεύει στήν Κρεμαστή. Ἕνα μπόι χιόνι στό χωριό. Ὁ Σύλλογος Νέας Ὑόρκης στέλνει 50.000 δολ. γιά τό δρόμο πρός Μαρί.

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ

Γίνεται Γενική Συνέλευση τοῦ Συλλόγου Καλλιφορνίας «Ο ΛΥΚΟΥΡΓΟΣ» καί ἀποφασίζεται ἡ μετονομασία σέ «ΚΡΥΑ ΓΟΥΡΝΑ». Παρουσία τοῦ κ. Νομάρχου γίνονται τά ἐγκαίνεια τῆς ἀσφάλτου πού τέλειωσε. Ἀρχίζει ὁ δρόμος γιά Πελετά ἀπό Κρεμαστή μέ πρωτοβουλία ὅσων ἔχουν πάρει γυναῖκες ἀπό τήν Κυνουρία. Λυώνουν χιόνια καί πιάνουν δυνατές βροχές.

ΜΑΡΤΙΟΣ

Τοποθετεῖται παππᾶς στό χωριό. Ὁ νέος ἐφημέριος εἶναι Κρεμαστιώτης ἀπό τό ἐξωτερικό. Οἱ Σύλλογοι τοῦ ἐξωτερικοῦ ὀργανώνουν κοινή ἐκδρομή (γουήκ-εντ) στήν Ἰαπωνία. Ἀποφασίζεται νά ὀνομασθεῖ ἡ Κρεμαστή ἀφαλός τῆς γῆς.

Παντρεύονται πέντε γεροντοπαλλήκαρα στήν Κρεμαστή.

ΑΠΡΙΛΙΟΣ

Ὁ ταχυδρόμος διανυκτερεύει στό χωριό ὁπότε ὁ πρόεδρος τῆς κοινότητας ἀνακαλεῖ τήν παραίτησή του. Τοποθεῖται καί δεύτερος παππᾶς στήν Κρεμαστή. Τό κοινοτικό γραφεῖο ἐφαρμόζει συνεχές ὡράριο τρεῖς μέ τρεῖς καί πέντε κάθε μεσημέρι.

Ὁ ἀγροτικός γιατρός ἐπισκέπτεται καθημερινῶς τό χωριό. Ὁ

ΙΟΥΝΙΟΣ

Σταματοῦν οἱ βροχές καί πιάνουν μεγάλες ζέστες. Τό ΚΤΕΛ καθιερώνει καθημερινά δρομολόγια γιά θαλάσσια λουτρά. Ἀναχωρεῖ ὁ δεύτερος παππᾶς διότι ἀπό λάθος ἀντί νά πάει στήν Κρεμαστή Ρόδου ἦρθε στό χωριό. Παραιτεῖται ὁ πρόεδρος ἐπειδή ὁ ταχυδρόμος μένοντας συνέχεια στό χωριό δέν πηγαίνει στά Νιάτα. Ἔτσι ταχυδρόμο ἔχουμε γράμματα δέν βλέπουμε. Μεγάλες ζημιές στά δημητριακά. Κρεμαστιώτισσα ἀποκτᾶ πεντάδυμα. Κι' ἄλλη ἀπαγωγή στή Γούρνα.

ΙΟΥΛΙΟΣ

Ἀρχίζει καί τελειώνει ἡ ὕδρευση. Μπαίνουν τά τηλέφωνα. Περίεργα πιάνουν καί οἱ τηλεοράσεις. Χαρᾶς εὐαγγέλια γιά τήν Κρεμαστή.Διαφωνία στό χωριό γιά τό ἀπό ποῦ θά ἀρχίσει ὁ δρόμος γιά Ταράτσες. Ἔρχεται μηχανικός τῆς Νομαρχίας καί ἀποφασίζει νά ἀρχίσει ἀπό Ταράτσες. Ὁ πρόεδρος τῆς κοινότητας ἀνακαλεῖ τήν παραίτησή του καί βαζει προσωπική ἐργασία σ' ὅσους ἐπισκέπτονται τό χωριό.

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ

Στερεύει ἡ βρύσση, ὁπότε καί τό ἔργο τῆς ὕδρευσης ἀχρηστεύεται. Οἱ Κρεμαστιῶτες πᾶνε γιά νερό στόν Ἅγιο Δημήτριο. Ἀνακαλύπτονται κοιτάσματα χρυσοῦ στό Τούμπαλι. Γίνονται τά πανηγύρια καί ὁ χωρός τοῦ Συλλόγου στό χωριό.Τά Κρεμαστιώτικα Νέα ἐκδίδονται καθημερινά. Γίνεται καί μιά ἀπαγωγή ἀπό Κρεμαστιώτη στήν Κουνουπιά. Ὁ κ. Νομάρχης παραθερίζει στήν Κρεμαστή.

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ

Γίνεται ἔρανος γιά νά ξαναρχίσει ἡ ἄσφαλτος. Τοποθετοῦν-

ΝΕΑ ΤΗΣ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ

Μεταδίδει ὁ Γ. ΔΡΙΒΑΣ

Ἡ μακρική Αὐστραλία εὑρίσκεται στό μέσο τοῦ καλοκαιριοῦ. Αὐτές τίς μέρες γίνονται οἱ διακοπές στά σχολεῖα τῆς Αὐστραλίας, καί τά Κρεμαστιωτάκια θά ξεκουραστοῦν, θά κάνουν ἐκδρομές, καί κοντά σ'αὐτά καί οἱ γονεῖς τους.

Τήν Ἑλλάδα προγραμματίζει νά ἐπισκεφθῆ ὁ συμπατριώτης μας Κώστας Τζάκας.

Μεγάλη ἀγωνία κατέχει ὅλους μας στήν Αὐστραλία μέ τήν ἐξέλιξη τοῦ δρόμου πρός Ἅγιο Δημήτρη.

Παρακαλοῦμε τόν Κον Νομάρχη, νά δικαιώση τίς προσδοκίες μας. Πιστεύουμε ὅτι αὐτή τή φορά ἡ κρατική συνεισφορά πρέπει νά εἶναι πιό σημαντική.

Ὅλοι μας ἐπιθυμοῦμε κάποτε νά γυρίσουμε στήν πατρίδα μας, καί ἔχουμε τό δικαίωμα νά ἔχουμε προϋποθέσεις.

Στήν Αὐστραλία γεννηθέντες εἰς Κρεμαστή εἶναι 81 ἄτομα μέ τίς οἰκογένειές μας ὅμως εἴμεθα 180 καί πλέον καί ζοῦν οἱ πιό πολλοί σχεδόν ὅλοι στό Σίδνεϋ.

Εὐχόμεθα σ'ὅλους τούς πατριῶτες χρόνια πολλά καί καλή χρονιά.

ΤΑ ΝΕΑ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

Νέα Ὑόρκη (μεταδίδει ὁ Γ. Μπελέσης)

Μέ τή σκέψη στήν Ἑλλάδα καί τίς ἀναμνήσεις τοῦ καλοκαιριοῦ ἔντονες στή μνήμη μας ζοῦμε στή ξενητιά τῆς Ἀμερικῆς.

Ἐρωτᾶμε τόν Κον Νομάρχη Λακωνίας, τί θά γίνη τό '81 μέ τό ἔργο τῆς ἀσφαλτόστρωσης τοῦ δρόμου. Ὅλοι ἐλπίζουμε πώς φέτος θά ὁλοκληρωθῆ τό ἔργο αὐτό, καί θά συνεχιστῆ κάποιο ἄλλο. Ἀνήμερα τοῦ Ἁγίου, Νικολάου ἔγινε χορός στόν Ἅγιο Δημήτριο Τζαμέϊκα μεταξύ Κρεμαστιωτῶν καί Πελετιω-

Στή Βρύσση

Στήν Κρυόβρυση

Στόν 'Αϊ-Γιώργη

ρεται γι' αὐτό.Γίνεται μιά ἀπαγωγή στή Γούρνα. Πρῶτα τά «Κ.Ν.» δημοσιεύουν τήν εἴδηση.

ΜΑ·Ι·ΟΣ

Γίνονται ἐκλογές σ' ὅλους τούς Κρεμαστιώτικους συλλόγους. Οὐδείς παληός ἐκλέγεται. Ἐκλέγονται μόνο γυναῖκες. Μπαίνει ἕνα τζάμι στό σπίτι τοῦ παππᾶ. Ἀποφασίζεται καί ξηλώνεται ἡ ἄσφαλτος ἐπειδή γλυστρᾶνε τά μουλάρια. Δίνονται οἱ προικοδοτήσεις. Ὁ καιρός συνεχίζει νά εἶναι βροχερός. Ἐπισκέπτεται τό χωριό ὑπουργικό κλιμάκιο.Κι' ἄλλη ἀπαγωγή στή Γούρνα.

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

Καί πάλι μαζύ φίλε μου ὅπως σοῦ εἶχα ὑποσχεθεῖ. Μιᾶς καί εἶναι χρονιάρες μέρες ἄς θυμηθοῦμε τίς γιορτές στό χωριό.

Ηταν παραμονή τῆς πρωτοχρονιᾶς καί θέλαμε σῶνει καί καλά νά ποῦμε τά κάλαντα. Πῶς νά τά ποῦμε ὅμως ἀφοῦ ἀπό φωνή εἴμασταν ὁ ἕνας χειρότερος ἀπό τόν ἄλλο.

Γι'αὐτό πήραμε ἕνα πικάπ, ἕνα δίσκο μέ τά κάλαντα κι' ἀρχίσαμε μέσα στό σούρουπο καί τή μουγγάρα νά γυρίζουμε τά σπίτια.

Τί γέλια εἶταν αὐτά! Ἀλλά καί τί ὄμορφη ὑποδοχή ἀπό τούς πατριῶτες. Καί τί δέ μαζέψαμε. Κουραμπιέδες, μελομακάρουνα, πορτοκάλια, λεφτά καί κυρίως πολλά χαμόγελα.

Στό τέλος πήγαμε στό μαγαζί. Ἐκεῖ κάποιος γιά νά κερδίσει κάποιο στοίχημα ἔβαλε τό κεφάλι του στό κοφίνι καί μᾶς ἔφαγε ὅλους τούς κουρουμπιέδες μαζύ μέ τά τρίμματα. Μετά μᾶς εὐχήθηκε πίνοντας μιά τέστα νερό καί μεῖς τά κέρδη τά μισά τά χαρίσαμε καί τά ἄλλα μισά τά βάλαμε ρεφενέ περιμένοντας νά μπεῖ ὁ καινούριος χρόνος.

Τελειώνοντας εὔχομαι σ' ὅλους τούς Κρεμαστιῶτες χρόνια πολλά.

ΕΝΑΣ ΠΑΛΙΟΣ ΣΟΥ ΦΙΛΟΣ

χωριο. Ετσι εχουμε τεσσερεις δασκάλους τέσσερες τάξεις καί τέσσερες μαθητές. Ὁ παππᾶς τοῦ χωριοῦ ἀναχωρεῖ γιά σπουδές στήν Ἀθήνα. Τελειώνουν καί οἱ ἀπαγωγές στή Γούρνα. Μετατίθεται ὁ γραμματέας τῆς κοινότητας. Ἡ μεγάλη ξηρασία συνεχίζεται.

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ

Τελειώνει ὁ δρόμος γιά Πελετά. Ὁ Σύλλογος Καλλιφορνίας ἀλλάζει ὄνομα καί γίνεται ὁ «ΨΗΛΟΣ ΕΛΑΤΟΣ». Ὁ κ. Νομάρχης ἀναχωρεῖ ἀπό τήν Κρεμαστή. Μεγάλη παρέλαση τῶν μαθητῶν τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου. Τό ἐκκλησιαστικό συμβούλιο ἀποφασίζει νά χτίσει καί δεύτερο σπίτι γιά τόν παππᾶ.Μεγάλη παραγωγή κρασιῶν. Ἔρχονται τά μηχανήματα γιά τό δρόμο γιά Ταράτσες.

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ

Ἀναχωροῦν τά μηχανήματα διότι εἶναι ἀδύνατο νά ἀρχίσει ὁ δρόμος ἀπό Ταράτσες ἐπειδή δέν μποροῦν νά πᾶνε τά μηχανήματα ἐκεῖ ἐλλείψει δρόμου. Ἕνας δάσκαλος μετατίθεται ὁπότε ὁ πρόεδρος τῆς κοινότητας παραιτεῖται. Ἡ καλοκαιρία συνεχίζεται. Μεγάλη πυρκαγιά στό Τούμπαλι. Πατριώτης ἀπό τό ἐξωτερικό ανοίγει πολυτελές κέντρο στό χωριό. Γίνεται γεώτρηση στό Λαμποκάμπι καί βρίσκεται πολύ νερό. Τό κοινοτικό συμβούλιο προγραμματίζει δρόμο γιά τό Τάτσι.

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

Μετατίθενται δύο δάσκαλοι ἀπό τό χωριό, ὁπότε ὁ πρόεδρος τῆς κοινότητας ἀνακαλεῖ τήν παραίτησή του ἀπό φόβο μήπως μετατεθεῖ καί ὁ τέταρτος. Χιόνια πέφτουν στό χωριό.Χαλᾶνε τά τηλέφωνα. Καταστρέφεται ὁ δρόμος τῶν Πελετῶν, ἐπανέρχεται καί ὁ γραμματέας τῆς κοινότητας. Τό ἀεροπλᾶνο ρίχνει τρόφιμα στό χιονισμένο χωριό. Μέ τό τέλος τοῦ χρόνου Κρεμαστιώτισσα ἀποκτᾶ ἕνα χαριτωμένο παιδάκι. Αὐτά καί τοῦ χρόνου.

δρόμου Πελετῶν Κρεμαστῆς, παρπερίπου 450 ἄτομα, ὅλοι σχεδόν οἱ Κρεμαστιῶτες τῆς Ἀμεριῆς. Ἔγινε λαχειοφόρος ἀγορά μέ σπουδαῖα δῶρα. Τά κέρδη τοῦ χοροῦ ἦταν περίπου 7000$.

Ὁ σύλλογός μας ἀπεφάσισε νά διαθέτη τά χρήματα, γιά μιά ἔκδοση τό χρόνο τῆς ἐφημερίδας Κ. Ν. δηλαδή ποσό 250$.

Εὐχόμεθα σ' ὅλους τούς πατριῶτες μας χρόνια πολλά καί καλή χρονιά.

Τό παιδί τῆς πόλης

(συνέχεια ἀπό σελ. 2)

καί γνωμικά. Κι ὅλα αὐτά διανθισμένα μέ ἀμέτρητες στοργικές συμβουλές. Ἡ πληρωμή τους; Μιά ἀχτίδα ἀπ' τό παιδικό χαμόγελο.

Γιατί ἄς μή ξεχνᾶμε: τό ἐγγόνι, ἡ ἐλπίδα τῆς νέας ζωῆς, εἶναι ὁ ἥλιος πού θερμαίνει τό χειμώνα τῶν γηρατειῶν.

ΚΡΕΜΑΣΤΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ
Τριμηνιαία ἔκδοση τοῦ Συλλόγου Κρεμαστιωτῶν
«Ο ΠΑΤΡΙΩΤΗΣ»
ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
Μιχάλης Ἀντ. Δούνιας
Νίκος Ἀντ. Ζώταλης
Τάσος Παν. Παρδάλης

Ταχυδρομικές ἐπιταγές, γράμματα, διαφημίσεις κλπ. νά στέλνονται στή διεύθυνση
Νίκο Ζώταλη
Κριτοβουλίδου 27 Κ. Πατήσια.

Ὑπεύθυνος σύμφωνα μέ τό νόμο
Μιχάλης Δούνιας
Καποδιστρίου 18 Ἀθήνα

Στοιχειοθεσία, ἐκτύπωση, βιβλιοδεσία:
ΦΩΤΟΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΟΣ ΕΠΕ
Σαχτούρη 10, Ἀθήνα

Ἐτήσια συνδρομή ἐσωτερικοῦ 200 δρχ.
Ἐτήσια συνδρομή ἐξωτερικοῦ 10$